TRƯỜNG ĐẠI HỌC SỬ PHẠM KĨ THUẬT THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH KHOA CHÍNH TRỊ - LUẬT

BIRONE

ೱೱ಄ಀ಄಄

TIỂU LUẬN KẾT THÚC HỌC PHẦN HK 1/2024 NHẬP MÔN XÃ HỘI HỌC

LY HÔN TRONG GIỚI TRỂ HIỆN NAY Ở VIỆT NAM

GVHD: GVC.TS NGUYỄN THỊ NHƯ THỦY SVTH:

- 1. Nguyễn Ngọc Hải 23133021
- 2. Vũ Đức Hoàng 23133025(C)
- 3. Nguyễn Hồng Ân 23149176
- 4. Nguyễn Văn Quốc 22119222
- 5. Huỳnh Thanh Sang 21149184

Mã lớp học: INSO321005-08 UTExMC

Thành phố Hồ Chí Minh, Tháng 12 năm 2024

NHẬN XÉT CỦA GIẢNG VIÊN
Điểm:
KÝ TÊN

MỤC LỤC

DANH MỤC HÌNH ẢNH

PHẦN 1: MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu	2
3. Phương pháp nghiên cứu	2
PHẦN 2: NỘI DUNG	4
2.1. Các khái niệm liên quan ly hôn trong giới trẻ hiện nay ở Việt Nam	4
2.1.1. Khái niệm hôn nhân	4
2.1.2. Khái niệm ly hôn	4
2.1.3. Khái niệm giới trẻ	5
2.2. Nội dung thực hiện	5
2.2.1. Thực trạng	5
2.2.2. Nguyên nhân	11
2.2.3. Hệ quả	17
2.2.3.1. Hệ quả tích cực	17
2.2.3.2. Hệ quả tiêu cực	22
2.3. Giải pháp	25
PHẦN 3: KẾT LUẬN	31
DANH MUC TÀI LIÊU THAM KHẢO	32

DANH MỤC HÌNH ẢNH

Hình 1. Biểu đồ khảo sát số sinh viên đang trong mối quan hệ nam nữ	6
Hình 2. Biểu đồ khảo sát mức độ quan tâm về vấn đề ly hôn	. 7
Hình 3. Biểu đồ thể hiện mức độ nghiêm trọng của vấn đề ly hôn trong xã hội	. 8
Hình 4. Biểu đồ so sánh tỉ lệ ly hôn gần đây so với thế hệ trước	9
Hình 5. Biểu đồ thể hiện những thực trạng phổ biến sau khi ly hôn	. 10
Hình 6. Biểu đồ thể hiện nguyên nhân chính dẫn đến ly hôn hiện nay	12
Hình 7. Biểu đồ khảo sát những hệ quả tích cực sau ly hôn	. 17
Hình 8. Biểu đồ thể hiện mức độ mong muốn xây dựng mối quan hệ mới sau ly hôn	. 18
Hình 9. Biểu đồ những hướng đi tích cực ly hôn giúp bạn giảm căng thẳng, xung đột?	19
Hình 10. Biểu đồ hướng đi tích cực sau khi ly hôn giúp tự lập, tự quản lý cuộc sống? .	20
Hình 11. Biểu đồ thể hiện đối tượng bị ảnh hưởng tiêu cực sau ly hôn	22
Hình 12. Biểu đồ ảnh hưởng của ly hôn đến người phụ nữ	. 23
Hình 13. Biểu đồ ảnh hưởng của ly hôn đến con cái	. 24
Hình 14. Biểu đồ những giải pháp giảm tỉ lệ ly hôn	. 25
Hình 15. Biểu đồ sự cần thiết tổ chức các khoá học, chương trình kỹ năng sống và ly	
Hình 16. Biểu đồ thể hiện mức độ bắt buộc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn	. 27
Hình 17. Biểu đồ sự cần thiết tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn	. 28

Phần 1: Mở đầu

1. Lý do chọn đề tài

Hôn nhân là một vấn đề phổ biến và thường xuyên được nhắc tới từ trước cho đến nay. Bước vào hôn nhân, cũng tức là sẽ lập gia đình, người đàn ông sẽ lên chức chồng còn người phụ nữ sẽ lên chức vợ, đồng thời họ sẽ sinh con dưỡng cái và đóng góp vào sự phát triển chung của cộng đồng. Có thể nói, hôn nhân và gia đình là một tế bào của xã hội, góp phần quan trọng cho sự phát triển của đất nước, của xã hội. Dù vậy, trong những năm trở lại đây, với những biến đổi về kinh tế, văn hóa, lối sống, tỷ lệ ly hôn ở Việt Nam đang có xu hướng gia tăng, đặc biệt là giới trẻ.

"Theo thống kê, mỗi năm nước ta có khoảng 2 triệu lượt kết hôn và tỷ lệ ly hôn là 600.000 cặp, tức là cứ 4 cặp kết hôn sẽ có 1 cặp ly hôn. Nhóm có tỷ lệ ly hôn cao nhất thuộc về giới trẻ, từ đủ 18 - 30 tuổi, tỷ lệ này chiếm tới 70%. Đặc biệt, nhóm tuổi này ly hôn trong khoảng thời gian từ 1 - 5 năm chung sống là nhiều nhất, chiếm tới 60%, thậm chí có những trường hợp đến với nhau chỉ vài tháng, hoặc vài ngày". Tình trạng này đặt ra những vấn đề đáng lo ngại cho xã hội về sự ổn định, tính bền vững trong hôn nhân và gia đình cũng như sự phát triển của con cái sau này.

Ly hôn không chỉ là vấn đề của riêng hai cá nhân mà còn ảnh hưởng đến tương lai của đứa trẻ, thậm chí đến toàn xã hội. Nó gây ra những tổn thương về mặt tinh thần không thể nào xóa được cho cả vợ, chồng và con cái, tạo gánh nặng cho xã hội. Hơn nữa, sự gia tăng ly hôn trong giới trẻ còn ảnh hưởng đến chất lượng nguồn nhân lực, làm suy giảm niềm tin vào hôn nhân và gia đình, tác động tiêu cực đến sự phát triển bền vững của đất nước.

Xuất phát từ thực trạng đáng báo động đó, nhóm tập trung tìm hiểu về vấn đề "Ly hôn trong giới trẻ hiện nay ở Việt Nam". Thông qua việc phân tích thực trạng, nguyên nhân

¹VTV Digital, "Ly hôn xanh" - Vỡ mộng tình yêu từ những cuộc hôn nhân chóng vánh, https://vtv.vn/xa-hoi/ly-hon-xanh-vo-mong-tinh-yeu-tu-nhung-cuoc-hon-nhan-chong-vanh-20240607145323802.htm, ngày cập nhật 7/6/2024.

và hậu quả của ly hôn, nhóm mong muốn cung cấp cái nhìn toàn diện và sâu sắc hơn về vấn đề này, từ đó đề xuất những giải pháp nhằm góp phần xây dựng các mối quan hệ hôn nhân bền vững, hạnh phúc, vì một xã hội phát triển ổn định và phồn vinh.

2. Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu này tập trung vào vấn đề ly hôn trong giới trẻ hiện nay ở Việt Nam, nhằm làm rõ thực trạng, nguyên nhân và đề xuất các giải pháp hạn chế tình trạng này. Trước hết, nhóm sẽ khái quát hóa hệ thống các khái niệm về hôn nhân, ly hôn và giới trẻ trong bối cảnh hiện nay. Cụ thể, "ly hôn" dựa vào quy định của pháp luật Việt Nam, bao gồm các hình thức ly hôn và quy trình ly hôn. "Giới trẻ" sẽ được xác định trong một độ tuổi cụ thể để có thể khoanh vùng đối tượng nghiên cứu. Việc nghiên cứu rõ ràng các khái niệm này giúp xác định được phạm vi và đối tượng nghiên cứu một cách chính xác nhất.

Tiếp đến, nghiên cứu sẽ mô tả thực trạng ly hôn trong giới trẻ ở Việt Nam hiện nay thông qua các số liệu thông kê về tỷ lệ ly hôn trong giới trẻ, xu hướng tăng giảm tỷ lệ ly hôn trong những năm gần đây. Việc phân tích thực trạng này sẽ giúp hiểu rõ hơn về tình hình ly hôn trong giới trẻ và những yếu tố liên quan.

Cuối cùng, nhóm sẽ đề xuất các giải pháp nhằm giảm thiểu tình trạng ly hôn trong giới trẻ ở Việt Nam. Các giải pháp sẽ tập trung vào việc nâng cao nhận thức về hôn nhân và gia đình cho các cá nhân và hỗ trợ tâm lý cho các cặp đôi gặp khó khăn. Mục tiêu cao nhất là góp phần xây dựng gia đình hạnh phúc, bền vững cho giới trẻ Việt Nam.

3. Phương pháp nghiên cứu

Để đạt kết quả tốt nhất, nhóm đã kết hợp nhiều phương pháp nghiên cứu để tiếp cận vấn đề một cách toàn diên và đa chiều:

- Phương pháp phân tích tài liệu thứ cấp sẽ được sử dụng để thu thập thông tin từ các nguồn như luật hôn nhân và gia đình, báo cáo thống kê, các nghiên cứu trước đây và internet. Việc này giúp xây dựng cơ sở lý thuyết và nắm bắt tổng quan về vấn đề ly hôn ở Việt Nam.

- Phương pháp thảo luận nhóm sẽ đưa ra những ý kiến đóng góp và thảo luận để nhận xét, đánh giá các vấn đề liên quan đến nội dung nghiên cứu.
- Phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi Google Form được thực hiện qua 79 đối tượng là sinh viên tại Đại học SPKT TP.HCM. Bảng hỏi sẽ bao gồm các câu hỏi định lượng về thái độ, quan niệm về hôn nhân, ly hôn và các yếu tố ảnh hướng đến quyết định ly hôn. Việc kết hợp các phương pháp này sẽ giúp nghiên cứu thu thập được dữ liệu quan trọng, từ đó phân tích và đánh giá thực trạng ly hôn trong giới trẻ một cách khách quan và toàn diện.

PHẦN 2: NỘI DUNG

2.1. Các khái niệm liên quan ly hôn trong giới trẻ hiện nay ở Việt Nam

2.1.1. Khái niệm hôn nhân

"Hôn nhân là quan hệ giữa vợ và chồng sau khi đã thực hiện các quy định của pháp luật về kết hôn, nhằm chung sống với nhau và xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc, bền vững"². Hôn nhân không chỉ là sự liên kết về mặt pháp lý mà còn là sự gắn kết về tình cảm và trách nhiệm giữa hai người. "Theo Luật Hôn nhân và Gia đình Việt Nam năm 2014, hôn nhân phải dựa trên nguyên tắc tự nguyện, bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau"².

2.1.2. Khái niệm ly hôn

Ly hôn là khi mối quan hệ vợ chồng chính thức kết thúc dựa trên phán quyết hoặc quyết định của Tòa án có hiệu lực pháp luật. "Theo khoản 14 Điều 3 Luật Hôn nhân và Gia đình Việt Nam năm 2014, ly hôn được định nghĩa là: Việc chấm dứt quan hệ vợ chồng theo bản án, quyết định có hiệu lực pháp luật của Tòa án"³. Điều này có nghĩa là khi Tòa án ra quyết định ly hôn, quan hệ hôn nhân giữa hai người sẽ chính thức chấm dứt, không còn bị ràng buộc mối quan hệ vợ chồng.

Ly hôn có thể diễn ra dưới hai hình thức chính: thuận tình ly hôn và ly hôn đơn phương. Thuận tình ly hôn xảy ra khi cả hai vợ chồng đều đồng ý kết thúc hôn nhân và đã thống nhất về việc chia tài sản cũng như nuôi dưỡng con cái. "Ngược lại, ly hôn đơn phương xảy ra khi chỉ một bên vợ hoặc chồng yêu cầu ly hôn do các mâu thuẫn không thể hòa giải".

² Luật sư Hoàng Lê Khánh Linh, *Hôn nhân là gì? Quan hệ hôn nhân là gì? Đặc điểm hôn nhân*, https://luatminhkhue.vn/hon-nhan-va-quan-he-hon-nhan.aspx, ngày cập nhật 28/3/2023.

³ Nguyễn Hương, Ly hôn là gì? 2 nguyên nhân ly hôn phổ biến tại Việt Nam, https://luatvietnam.vn/dan-su/ly-hon-la-gi-568-34281-article.html, ngày cập nhật 28/3/2023.

⁴ Luật sư Hoàng Lê Khánh Linh, Ly hôn là gì? Những điều cần biết về pháp luật khi ly hôn?, https://luatminhkhue.vn/ly-hon-la-gi.aspx, ngày cập nhật 15/7/2024.

2.1.3. Khái niệm giới trẻ

Giới trẻ là một nhóm xã hội đặc biệt, thường được xác định theo độ tuổi và các đặc điểm tâm sinh lý. "Theo UNESCO, giới trẻ là những người thuộc giai đoạn chuyển giao từ sự phụ thuộc của trẻ em đến sự độc lập của người lớn, thường nằm trong độ tuổi từ 15 đến 24"⁵. Tuy nhiên, định nghĩa này có thể thay đổi tùy theo bối cảnh văn hóa và xã hội ở Việt Nam.

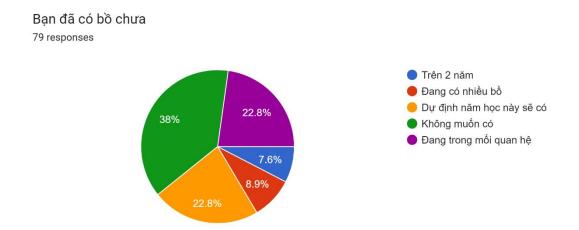
"Về phương diện sinh học, giới trẻ bao gồm những người trong độ tuổi từ thiếu niên (dưới 15 tuổi) đến tuổi trưởng thành (trên 18 tuổi). Về phương diện văn hóa và xã hội, giới trẻ là những người mà nhận thức không còn ấu trĩ như trẻ em nhưng cũng chưa đủ chín muỗi như người trưởng thành. Họ đang trong quá trình phát triển và hoàn thiện để có một nhận thức viên mãn và tương thích với đại đa số trong cộng đồng"⁵.

Ly hôn trong giới trẻ hiện nay ở Việt Nam đang trở thành một hiện tượng ngày càng phổ biến, đang có khuynh hướng yêu sớm, sống thử, ngại kết hôn. Có thể do đến từ nhiều yếu tố khác nhau như sự thay đổi trong quan niệm về hôn nhân, áp lực kinh tế, mâu thuẫn gia đình, và sự thiếu kỹ năng giải quyết xung đột. Giới trẻ ngày nay có xu hướng kết hôn sớm nhưng lại thiếu sự chuẩn bị kỹ càng về mặt tâm lý và kỹ năng sống, dẫn đến việc ly hôn khi gặp phải những khó khăn trong cuộc sống hôn nhân. Một số nghiên cứu và khảo sát cho thấy, tỷ lệ ly hôn ở giới trẻ thường cao hơn so với các nhóm tuổi khác, sự phát triển của xã hội hiện đại với những thay đổi nhanh chóng về văn hóa và lối sống cũng góp phần làm gia tăng tỷ lệ ly hôn trong giới trẻ.

2.2. Nội dung thực hiện

2.2.1. Thực trạng

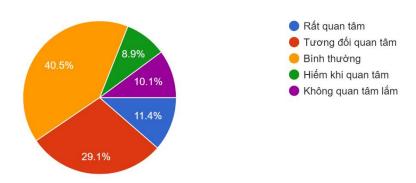
⁵ Giới trẻ là gì?, <u>https://lytuong.net/gioi-tre-la-gi/</u>, ngày cập nhật 10/9/2021.

Hình 1. Biểu đồ khảo sát số sinh viên đang trong mối quan hệ nam nữ

Thông qua kết quả khảo sát tình trạng tình cảm của 79 người tham gia cho thấy sự đa dạng trong quan điểm và lựa chọn của giới trẻ hiện nay. Theo kết quả, 38% người tham gia cho biết họ không muốn có bồ, phản ánh một xu hướng độc lập và tập trung vào bản thân, có thể do họ đang đầu tư thời gian cho sự nghiệp hoặc học tập của bản thân. Đồng thời, 8.9% người tham gia cho biết họ đang có nhiều bồ, trong khi một tỷ lệ tương đương 22.8% khác đang trong một mối quan hệ yêu đương. Điều này cho thấy rằng một số người trẻ hiện nay có thể tìm kiếm trải nghiệm và sự khám phá trong tình cảm mà không cần phải cam kết lâu dài. Tỷ lệ thấp cho nhóm "Trên 2 năm" (7.6%), nhóm "Dự định năm học này sẽ có" (22.8%) cho thấy rằng một phần người tham gia đang ở trong các mối quan hệ lâu dài hoặc có kế hoạch bắt đầu một mối quan hệ mới, điều, có thể chỉ ra rằng nhiều người vẫn đang trong giai đoạn tìm kiếm hoặc chưa xác định rõ ràng về tình trạng tình cảm của mình. Tổng thể, bức tranh này phản ánh sự phức tạp và đa dạng trong cách mà thế hệ trẻ tiếp cân tình yêu và các mối quan hê trong xã hôi hiện đai.

Vậy bạn có quan tâm đến vấn đề ly hôn không? 79 responses

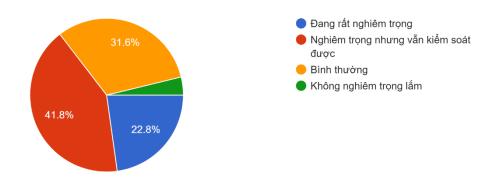

Hình 2. Biểu đồ khảo sát mức độ quan tâm về vấn đề ly hôn

Ly hôn là hiện tượng xã hội bất bình thường nhưng cần thiết để đảm bảo quyền tự do trong hôn nhân và nó như là biện pháp để củng cố hôn nhân tự nguyện, tiến bộ. Theo kết quả khảo sát, có 29.1% người tham gia cho biết họ có sự quan tâm "Tương đối quan tâm" đến vấn đề này, cho thấy rằng một tỷ khá lớn đang chú ý đến các khía cạnh xã hội và tâm lý liên quan đến ly hôn. Trong khi đó, 40.5% người tham gia chọn "Bình thường", cho thấy rằng họ không cảm thấy vấn đề này quá nghiêm trọng hoặc không ảnh hưởng nhiều đến cuộc sống của họ. Tuy nhiên, chỉ 11.4% người tham gia cho biết họ "Rất quan tâm", cho thấy rằng mặc dù có sự chú ý, nhưng không nhiều người cảm thấy đây là một vấn đề cấp bách. Tỷ lệ 8.9% cho nhóm "Hiếm khi quan tâm" và 10.1% cho nhóm "Không quan tâm lắm" cho thấy rằng một số người không xem vấn đề ly hôn là một mối quan tâm lớn trong cuộc sống của họ. Tổng thể, bức tranh này phản ánh sự phân chia trong cách mà xã hội nhìn nhận về vấn đề ly hôn, với một số người cảm thấy cần thiết phải quan tâm, trong khi những người khác lai không cho rằng đây là một vấn đề quan trong.

Qua mạng xã hội hay nguồn tin mà bạn có, bạn thấy thực trạng chung về ly hôn là một vấn đề xã hội nghiêm trọng không?

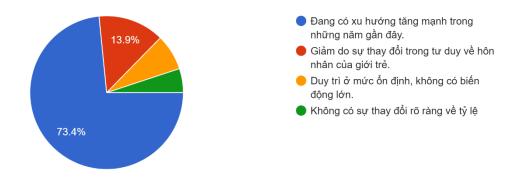
79 responses

Hình 3. Biểu đồ thể hiện mức độ nghiêm trọng của vấn đề ly hôn trong xã hội

Theo số liêu từ cuộc khảo sát, có 22.8% người tham gia cho rằng vấn đề ly hôn "Đang rất nghiệm trong", cho thấy một mối quan tâm lớn đối với tác động của nó đến xã hôi. Tiếp theo, có đến 41.8% người tham gia cho biết vấn đề này "Nghiêm trong nhưng vẫn kiểm soát được", cho thấy rằng họ nhân thức được sư nghiệm trong nhưng không cảm thấy hoàn toàn bi quan. Có tỉ lệ khá cao là 31.6% người tham gia cho rằng tình trạng ly hôn là "Bình thường", cho thấy rằng nhiều người không xem đây là vấn đề lớn. Đáng chú ý, chỉ có số ít trong số người tham gia cho rằng vấn đề này "Không nghiêm trọng lắm". Điều này phản ánh một xu hướng chung trong xã hội hiện đại, nơi mà nhiều người nhận thức rõ ràng về các vấn đề liên quan đến ly hôn và tác đông của nó đến cấu trúc gia đình và công đồng. Tổng thể, bức tranh này cho thấy sư nghiêm túc trong cách mà xã hôi nhìn nhân về vấn đề ly hôn và những hê luy của nó. Mặc dù ly hôn ngày càng trở nên phổ biến, nhưng vẫn còn nhiều đinh kiến xã hôi về vấn đề này. Nhiều người vẫn cho rằng ly hôn là một thất bai cá nhân, dẫn đến sư kỳ thi đối với những người đã ly hôn. Thế hệ trẻ hiện nay có xu hướng cởi mở hơn với việc ly hôn, coi đó là một lưa chon hợp lý khi không còn hanh phúc trong hôn nhân. Điều này cho thấy sự thay đổi trong nhận thức về giá trị của hôn nhân và gia đình.

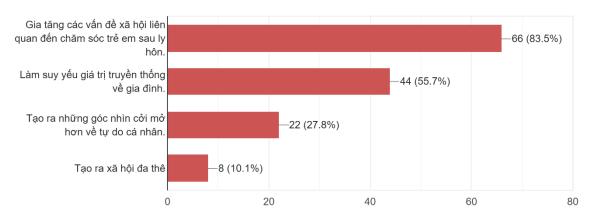
Theo bạn, tỷ lệ ly hôn ở giới trẻ Việt Nam hiện nay như thế nào so với các thế hệ trước? 79 responses

Hình 4. Biểu đồ so sánh tỉ lệ ly hôn gần đây so với thế hệ trước

Tỷ lệ ly hôn ngày càng gia tăng, đặc biệt là trong độ tuổi khá trẻ, đang trở thành một vấn đề nổi bật tại Việt Nam. Qua kết quả của quá trình khảo sát cho thấy 73.4% người tham gia cho rằng hiện nay đang có xu hướng tăng mạnh trong tỷ lệ ly hôn, điều này phản ánh sự thay đổi trong giá trị và quan niệm về hôn nhân trong xã hội hiện đại. Chỉ có 13.9% người cho rằng có sự giảm sút do sự thay đổi trong tư duy về hôn nhân của giới trẻ, trong khi chỉ ít người cho rằng tỷ lệ ly hôn duy trì ở mức ổn định hay không có sự thay đổi rõ ràng. Cho chúng ta thấy một sự nhận thức chung về vấn đề ly hôn ngày càng gia tăng, đồng thời cũng chỉ ra rằng giới trẻ đang ngày càng cởi mở hơn với việc chấm dứt các mối quan hệ không còn hạnh phúc. Từ đó, có thể thấy rằng ly hôn không chỉ là một vấn đề cá nhân mà còn là một hiện tượng xã hội phức tạp, cần được nghiên cứu và hiểu rõ hơn.

Thực trạng ly hôn ở giới trẻ có ảnh hưởng như thế nào đến xã hội? 79 responses

Hình 5. Biểu đồ thể hiện những thực trạng phổ biến sau khi ly hôn

Qua sư khảo sát kết quả cho thấy 83.5% người tham gia cho rằng ly hôn gia tăng các vấn đề xã hôi liên quan đến việc chăm sóc trẻ em sau ly hôn. Điều này cho thấy sư quan tâm lớn đến tác động của ly hôn đối với thế hệ trẻ, đặc biệt là trong việc đảm bảo quyền lợi và sự phát triển của trẻ em. Tiếp theo, 55.7% người cho rằng ly hôn làm suy yếu giá trị truyền thống về gia đình, phản ánh sự thay đổi trong quan niệm xã hội về hôn nhân và gia đình. Ngoài ra, 27.8% cho rằng ly hôn tạo ra những góc nhìn cởi mở hơn về tự do cá nhân, cho thấy sự thay đổi trong nhận thức về quyền lợi cá nhân trong mối quan hệ. Cuối cùng, 10.1% người tham gia cho rằng ly hôn tạo ra một xã hội đa thế hệ, điều này có thể liên quan đến sự đa dạng trong cấu trúc gia đình hiện nay. Những kết quả này chỉ ra rằng ly hôn không chỉ là một vấn đề cá nhân mà còn có tác động sâu rộng đến xã hội, cần được xem xét và nghiên cứu kỹ lưỡng hơn. Thực trạng ly hôn của giới trẻ hiện nay có ảnh hưởng sâu rộng đến xã hôi, đặc biệt là trong việc tác động đến tâm lý và sư phát triển của trẻ em. Khi cha me ly hôn, trẻ em thường phải đối mặt với những cảm xúc tiêu cực như bất an và thiếu thốn tình cảm, điều này có thể ảnh hưởng đến sự phát triển tâm lý và học tập của chúng. Ngoài ra, sự gia tăng tỷ lệ ly hôn cũng dẫn đến sự thay đổi trong các giá trị gia đình, làm suy yếu truyền thống và gắn kết giữa các thế hệ. Hơn nữa, ly hôn thúc đẩy sự cởi mở về quyền lợi cá nhân, khiến giới trẻ ngày càng chấp nhận việc chấm dứt các mối quan hệ không hạnh

phúc. Điều này không chỉ tạo ra một xã hội đa dạng hơn về cấu trúc gia đình mà còn làm tăng nhu cầu về các dịch vụ hỗ trợ như tư vấn tâm lý và pháp lý.

Trong những năm gần đây, kinh tế Việt Nam ngày càng phát triển, dân trí và mức sống của người dân ngày càng nâng cao. Song, nước ta cũng phải chịu nhiều ảnh hưởng của mặt trái xã hội. Tiêu biểu được nói trong bài này là tình trạng hôn nhân của nhiều cặp vợ chồng trở nên căng thẳng, gay gắt dẫn đến nhiều vụ ly hôn sau này.

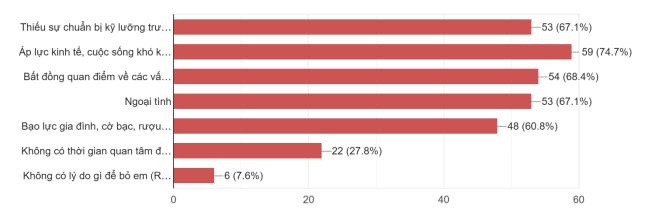
"Theo Trung tâm Tư vấn Giáo dục Tâm lý Thể chất TP Hồ Chí Minh, hiện nay cứ bình quân 2,7 cặp kết hôn thì có một cặp ly hôn. Độ tuổi ly hôn dưới 30 chiếm tỉ lệ cao và năm sau luôn tăng hơn năm trước. Cũng theo khảo sát trên báo, 43,4% cảm thấy cuộc sống của mình thoải mái, tự do hơn sau khi ly hôn.

Con số ly hôn tăng không chỉ ở thành thị, các thành phố lớn, mật độ dân cư đông đúc mà cả ở các tỉnh, huyện lỵ, nhiều nơi cũng có tỉ lệ ly hôn gây bất ngờ. Như tại tỉnh Quảng Bình, chỉ tính trong 8 tháng năm 2023, TAND tỉnh đã tiếp nhận hơn 1.600 hồ sơ xin ly hôn. Theo thống kê, độ tuổi nộp đơn ly hôn phổ biến là 25 - 45 tuổi. Tại Quảng Nam, trong vòng 1 năm, có gần 2.500 cặp vợ chồng ra tòa ly hôn. Thống kê về nguyên nhân ly hôn cho thấy, nhiều nhất là do mâu thuẫn gia đình với 2.120 vụ; nghiện ma túy, cờ bạc, rượu, bia, ngoại tình, mâu thuẫn về kinh tế 203 vụ; các nguyên nhân khác 151 vụ."⁶.

2.2.2. Nguyên nhân

⁶ Ngọc Mai, *Báo động tình trạng ly hôn gia tăng*, https://baophapluat.vn/bao-dong-tinh-trang-ly-hon-gia-tang-post493263.html, ngày cập nhật 27/10/2023.

Bạn cho rằng nguyên nhân chính dẫn đến ly hôn trong giới trẻ hiện nay là gì? ⁷⁹ responses

Hình 6. Biểu đồ thể hiện nguyên nhân chính dẫn đến ly hôn hiện nay

Áp lực kinh tế hiện nay là một trong những nguyên nhân chủ yếu dẫn đến ly hôn, chiếm tỷ lệ cao nhất 74.7% dựa trên khảo sát. Trong bối cảnh chi phí sinh hoạt tăng cao, các cặp đôi trẻ thường gặp phải những khó khăn tài chính nghiêm trọng, điều này dễ dẫn đến căng thẳng trong hôn nhân. Khi không đủ tiền để đáp ứng các nhu cầu cơ bản, các cặp vợ chồng dễ xảy ra xung đột và cảm thấy mệt mỏi, thất vọng. Ngay cả khi thu nhập đủ sống, mâu thuẫn về cách chi tiêu, tiết kiệm và đầu tư vẫn có thể gây ra tranh cãi, khiến tình cảm vợ chồng rạn nứt. Một nguyên nhân khác không kém phần quan trọng là bất đồng quan điểm trong cuộc sống, bao gồm sự khác biệt trong cách sống, giá trị sống, kỳ vọng trong hôn nhân, hoặc quan điểm về việc nuôi dạy con cái. Những bất đồng này có thể khiến các cặp đôi cảm thấy không còn hòa hợp, thiếu sự đồng thuận trong các quyết định quan trọng, dẫn đến sự căng thẳng và bất ổn trong mối quan hệ. Đặc biệt đối với các cặp đôi trẻ, sự thiếu chín chắn trong việc xác định rõ giá trị và mục tiêu sống là yếu tố dễ dẫn đến khủng hoảng hôn nhân.

Một nguyên nhân đáng chú ý khác là thiếu sự chuẩn bị trước hôn nhân chiếm 67.1%. Nhiều cặp đôi kết hôn khi chưa hiểu rõ về nhau hoặc không chuẩn bị đầy đủ về mặt tâm lý và tài chính. Sự thiếu hụt kỹ năng giao tiếp và hiểu biết về trách nhiệm trong hôn nhân khiến họ dễ gặp phải xung đột. Thêm vào đó, mơ hồ về vai trò và kỳ vọng trong mối quan

hệ, đặc biệt là khi chưa chuẩn bị tinh thần cho việc chăm sóc gia đình và nuôi dạy con cái, có thể dẫn đến sự không hòa hợp.

Ngoại tình chiếm 67.1% cũng là một nguyên nhân trực tiếp dẫn đến ly hôn, đặc biệt trong các mối quan hệ hôn nhân trẻ. Thiếu sư gắn kết tình cảm và sư quan tâm giữa các cặp đôi có thể tao cơ hôi cho ngoại tình. Khi một bên cảm thấy thiếu thốn tình cảm, họ có thể tìm kiếm sư an ủi từ một mối quan hệ bên ngoài. Ngoại tình không chỉ phá vỡ niềm tin mà còn gây tổn thương sâu sắc, khiến mối quan hệ trở nên không thể cứu vãn. Bao lực gia đình, nghiên cờ bac và rươu chè cũng là những yếu tố gây tổn hai nghiêm trong đến hôn nhân chiếm 60.8%. Bạo lực thể chất hoặc tinh thần có thể gây tổn thương nghiêm trọng về thể chất và tâm lý, làm cho hôn nhân không thể duy trì. Ngoài ra, nghiện ngập dẫn đến mất mát tài chính và gia tăng mâu thuẫn, khiến cuộc sống chung trở nên ngột ngạt. Một nguyên nhân ít phổ biến nhưng cũng đáng chú ý là việc thiếu thời gian quan tâm đến gia đình chiếm 27.8%. Trong nhịp sống bận rộn hiện nay, nhiều cặp đôi, đặc biệt là những người có công việc và sự nghiệp áp lực, không dành đủ thời gian cho nhau và cho gia đình, điều này dẫn đến sự xa cách và nhạt nhòa tình cảm. Cũng trong hoàn cảnh đó, có những người số ít luôn cho mình là đúng, đa phần là ở đàn ông, tin rằng mình luôn làm mọi thứ vì gia đình vợ con nhưng lai bắt ho ràng buộc không được tư do..., nghĩ rằng không có lý do gì để bỏ vợ bỏ con chiếm 7.6%.

Như vậy, các nguyên nhân dẫn đến ly hôn ở giới trẻ hiện nay thường có sự kết hợp giữa yếu tố bên ngoài (kinh tế, bạo lực gia đình) và yếu tố nội tại (bất đồng quan điểm, ngoại tình, thiếu chuẩn bị). Áp lực kinh tế và bất đồng quan điểm chiếm tỷ lệ cao nhất, cho thấy khi các cặp đôi không thể vượt qua khó khăn tài chính hoặc không thể hòa hợp về tư tưởng và mục tiêu sống, họ dễ gặp khủng hoảng và cuối cùng dẫn đến ly hôn. Vì vậy, để duy trì một hôn nhân bền vững, các cặp đôi cần chuẩn bị kỹ lưỡng về tài chính, giao tiếp tốt và xây dựng sự hỗ trợ tình cảm từ trước khi kết hôn.

Qua việc phân tích biểu đồ, ta có thể thấy ly hôn không còn là hiện tượng hiếm gặp trong xã hội Việt Nam, đặc biệt trong giới trẻ. Tỷ lệ ly hôn gia tăng nhanh chóng trong những năm gần đây không chỉ phản ánh sự thay đổi trong quan niệm về hôn nhân mà còn

cho thấy những vấn đề sâu xa hơn trong cuộc sống gia đình. Nhiều cặp đôi trẻ khi đối mặt với khó khăn trong hôn nhân thường chọn giải pháp ly hôn như một lối thoát, điều này đặt ra nhiều câu hỏi về nguyên nhân của tình trạng này. Bài tiểu luận này sẽ đi sâu phân tích các nguyên nhân chính dẫn đến ly hôn ở giới trẻ, bao gồm thiếu sự kỹ lưỡng trước khi kết hôn, áp lực kinh tế và cuộc sống khó khăn, bất đồng quan điểm, ngoại tình, bạo lực gia đình, cờ bạc và rượu chè, cùng với việc thiếu thời gian quan tâm đến gia đình. Các nguyên nhân này được bọn em trích ra từ link khảo sát nhóm em đã làm trước đây.

Thứ nhất là thiếu sự kỹ lưỡng trước khi kết hôn. Trong xã hội hiện đại, nhiều bạn trẻ thường bước vào hôn nhân mà không có sự chuẩn bị kỹ lưỡng. Họ dễ dàng bị cuốn vào tình yêu lãng mạn và không dành đủ thời gian để tìm hiểu về đối phương cũng như các vấn đề quan trọng liên quan đến cuộc sống hôn nhân. Thiếu sự thấu hiểu về nhu cầu, giá trị sống và mục tiêu của nhau có thể dẫn đến những xung đột nghiêm trọng sau khi kết hôn. Một cuộc khảo sát cho thấy nhiều cặp đôi chỉ nhận ra sự khác biệt của nhau sau khi kết hôn, dẫn đến những cuộc tranh cãi không có hồi kết. Việc thiếu chuẩn bị về tâm lý và kiến thức hôn nhân làm tăng nguy cơ ly hôn, bởi lẽ khi gặp khó khăn, nhiều cặp đôi không có khả năng đối diện và giải quyết vấn đề.

Thứ hai là áp lực kinh tế và cuộc sống khó khăn. Áp lực kinh tế là một trong những nguyên nhân chính gây căng thẳng trong hôn nhân. Trong bối cảnh nền kinh tế đang phát triển nhanh chóng nhưng cũng đầy cạnh tranh, nhiều cặp đôi trẻ phải đối mặt với gánh nặng tài chính lớn. Chi phí sinh hoạt ngày càng tăng, từ tiền thuê nhà đến học phí cho con cái, khiến cho cuộc sống trở nên khó khăn hơn. Khi không thể đáp ứng được những yêu cầu tài chính cơ bản, các cặp đôi thường rơi vào trạng thái chán nản và căng thẳng. Những lo lắng về tiền bạc không chỉ tạo ra sự mệt mỏi mà còn làm cho tình cảm giữa hai người trở nên căng thẳng. Nếu không biết cách hỗ trợ và thấu hiểu lẫn nhau trong những lúc khó khăn, họ sẽ dễ dàng đưa ra quyết định ly hôn như một giải pháp cuối cùng.

Thứ ba là bất đồng quan điểm. Bất đồng quan điểm trong hôn nhân có thể phát sinh từ nhiều yếu tố khác nhau, bao gồm cách nuôi dạy con cái, quản lý tài chính, hay thậm chí là các giá trị sống cơ bản. Sự khác biệt trong quan điểm có thể dẫn đến xung đột, nếu không

được giải quyết kịp thời. Nhiều cặp đôi trẻ chưa đủ chín chắn trong việc quản lý mối quan hệ, dễ dàng bỏ qua hoặc không lắng nghe ý kiến của nhau. Sự thiếu hụt trong giao tiếp có thể tạo ra khoảng cách giữa hai người, làm cho họ cảm thấy cô đơn và không được thấu hiểu. Một cuộc khảo sát cho thấy rằng khoảng 60% cặp đôi ly hôn thừa nhận rằng họ đã không thể tìm được cách giải quyết mâu thuẫn một cách hiệu quả. Khi mỗi người đều giữ quan điểm của riêng mình mà không tìm ra được tiếng nói chung, xung đột sẽ trở nên nghiêm trọng hơn và dẫn đến quyết định chia tay.

Tiếp đến là ngoại tình. Ngoại tình là một trong những lý do phổ biến nhất dẫn đến ly hôn. Khi một trong hai bên không giữ vững lòng chung thủy, nó không chỉ phá vỡ lòng tin mà còn gây ra tổn thương tâm lý sâu sắc cho đối phương. Sự xuất hiện của mạng xã hội và ứng dụng hẹn hò đã tạo điều kiện cho việc ngoại tình trở nên dễ dàng hơn. Nhiều người trẻ, khi cảm thấy không thỏa mãn trong hôn nhân, có thể tìm kiếm sự an ủi từ bên ngoài mà không nghĩ đến hậu quả. Thống kê cho thấy khoảng 30% ly hôn có liên quan đến ngoại tình, cho thấy đây là một nguyên nhân nghiêm trọng và phổ biến. Nhiều cặp đôi không thể vượt qua cú sốc khi phát hiện ra sự phản bội, dẫn đến quyết định chấm dứt mối quan hệ. Hơn nữa, lý do ngoại tình còn phản ánh sự thiếu thỏa mãn trong hôn nhân, khiến một bên tìm kiếm sự an ủi từ người khác. Ngoài ra, ngoại tình còn có thể xảy ra do sự thiếu quan tâm và chăm sốc từ cả hai phía, làm cho tình cảm dần phai nhạt.

Tiếp theo là bạo lực gia đình. Bạo lực gia đình là một vấn đề nghiêm trọng, không chỉ ảnh hưởng đến nạn nhân mà còn đến toàn bộ gia đình và xã hội. Những người trẻ phải chịu đựng bạo lực, dù là thể chất hay tinh thần, thường cảm thấy không còn sự lựa chọn nào khác ngoài việc rời bỏ mối quan hệ. Bạo lực gia đình không chỉ gây tổn thương về thể chất mà còn ảnh hưởng sâu sắc đến tâm lý của nạn nhân, khiến họ cảm thấy bất an và thiếu tự tin. Một nghiên cứu cho thấy gần 40% phụ nữ ở độ tuổi 20-30 đã từng trải qua bạo lực gia đình trong hôn nhân. Điều này cho thấy bạo lực gia đình đang trở thành một vấn đề nghiêm trọng trong giới trẻ. Hơn nữa, bạo lực trong gia đình thường được che giấu, dẫn đến việc các nạn nhân không tìm kiếm sự giúp đỡ. Những người sống trong môi trường bạo

lực không chỉ gặp khó khăn trong việc duy trì mối quan hệ mà còn ảnh hưởng đến tâm lý và khả năng nuôi dạy con cái sau này.

Bên cạnh những nguyên nhân trên còn có cờ bạc và rượu chè. Cờ bạc và nghiện rượu là những thói quen xấu có thể tàn phá các mối quan hệ. Những người có vấn đề với cờ bạc thường không chỉ gây tổn thất về tài chính mà còn tạo ra cảm giác bất an và tức giận trong gia đình. Nghiện rượu cũng dẫn đến hành vi bạo lực, xung đột và thiếu trách nhiệm trong việc chăm sóc gia đình. Khi một trong hai bên không thể kiểm soát những thói quen này, tình cảm trong hôn nhân sẽ nhanh chóng bị tổn hại. Thống kê cho thấy khoảng 25% các vụ ly hôn có liên quan đến cờ bạc và nghiện rượu, cho thấy đây là một yếu tố quan trọng trong việc dẫn đến sự tan vỡ của hôn nhân. Sự thiếu trách nhiệm trong việc quản lý tài chính có thể dẫn đến sự bất mãn và quyết định chia tay. Hơn nữa, những thói quen này cũng thường dẫn đến bạo lực gia đình và sự xung đột, làm cho mối quan hệ trở nên tồi tệ hơn.

Cuối cùng là thiếu thời gian quan tâm đến gia đình. Cuộc sống hiện đại với nhịp sống nhanh chóng khiến nhiều người trẻ không còn đủ thời gian để chăm sóc và quan tâm đến gia đình. Áp lực công việc, học hành và các trách nhiệm khác chiếm hết thời gian của họ, dẫn đến sự xa cách và thiếu kết nối giữa các thành viên trong gia đình. Khi không còn sự quan tâm và chăm sóc lẫn nhau, tình cảm dễ bị phai nhạt, tạo điều kiện cho ly hôn. Nhiều cặp đôi trẻ cho rằng việc chăm sóc gia đình là trách nhiệm của người phụ nữ, trong khi nam giới thường bận rộn với công việc. Điều này dẫn đến sự bất công trong mối quan hệ và khiến cho cả hai bên cảm thấy mệt mỏi. Một cuộc khảo sát cho thấy khoảng 70% cặp đôi ly hôn thừa nhận rằng họ đã không dành đủ thời gian cho nhau trong cuộc sống hàng ngày. Khi không còn sự gắn kết, mối quan hệ dễ dàng bị rạn nứt và kết thúc bằng ly hôn.

Tình trạng ly hôn trong giới trẻ ở Việt Nam đang gia tăng do nhiều nguyên nhân đa dạng, từ việc thiếu sự kỹ lưỡng trước khi kết hôn, áp lực kinh tế, bất đồng quan điểm, ngoại tình, bạo lực gia đình, cờ bạc, rượu chè cho đến thiếu thời gian quan tâm đến gia đình. Để giảm thiểu tỷ lệ ly hôn, cần có sự chú ý và giáo dục về hôn nhân cho giới trẻ, bao gồm các kỹ năng sống, giao tiếp và giải quyết xung đột. Hơn nữa, xã hội cần tạo ra một môi trường tích cực hơn để hỗ trợ các cặp đôi trong việc duy trì mối quan hệ bền vững.

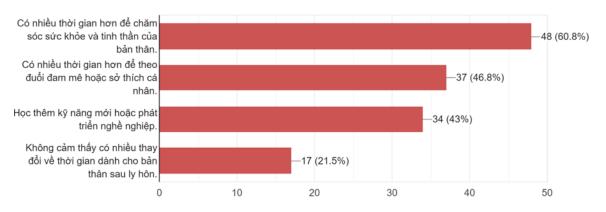
2.2.3. Hệ quả

2.2.3.1. Hệ quả tích cực

Để làm rõ vấn đề này, chúng ta cùng phân tích các câu hỏi và biểu đồ sau:

Nếu sau khi ly hôn, bạn có cảm thấy mình có nhiều thời gian hơn để tập trung vào phát triển cá nhân không?

79 responses

Hình 7. Biểu đồ khảo sát những hệ quả tích cực sau ly hôn

Biểu đồ trên phản ánh những thay đổi tích cực về mặt thời gian dành cho phát triển cá nhân mà các cá nhân trải nghiệm sau khi ly hôn. Trong số 79 người tham gia khảo sát, có đến 60.8% (48 người) cảm thấy họ có nhiều thời gian hơn để chăm sóc sức khỏe và tinh thần của bản thân. Điều này cho thấy việc ly hôn có thể giúp các cá nhân tập trung hơn vào sức khỏe cá nhân, điều mà có thể bị bỏ qua khi còn trong mối quan hệ.

Ngoài ra, 46.8% (37 người) nhận thấy họ có thêm thời gian để theo đuổi đam mê hoặc sở thích cá nhân. Đây là một chỉ số tích cực, vì việc ly hôn có thể giải phóng không gian cho các cá nhân khám phá và thực hiện những sở thích mà trước đây có thể bị hạn chế do trách nhiệm trong hôn nhân.

Bên cạnh đó, 43% (34 người) cho biết họ có cơ hội học thêm các kỹ năng mới hoặc phát triển nghề nghiệp. Điều này cho thấy ly hôn cũng mở ra cơ hội phát triển sự nghiệp và mở rộng kiến thức, có thể giúp họ tự tin và độc lập hơn trong cuộc sống.

Chỉ 21.5% (17 người) cho rằng họ không cảm thấy có nhiều thay đổi về thời gian dành cho bản thân sau ly hôn. Điều này gợi ý rằng đa số người sau ly hôn đều có xu hướng tập trung vào bản thân nhiều hơn, mang lại những lợi ích tích cực về cả mặt cá nhân và nghề nghiệp.

Bạn có nghĩ rằng ly hôn có thể giúp bạn có cơ hội xây dựng một mối quan hệ mới lành mạnh hơn?
79 responses

Hình 8. Biểu đồ thể hiện mức độ mong muốn xây dựng mối quan hệ mới sau ly hôn

Biểu đồ trên thể hiện quan điểm của 79 người tham gia khảo sát về việc ly hôn có thể giúp họ có cơ hội xây dựng một mối quan hệ mới lành mạnh hơn. Kết quả cho thấy, có 34.2% (tương đương 27 người) không có ý định ly hôn. Tuy nhiên, đối với những người cân nhắc việc ly hôn, họ nhìn thấy nhiều tác động tích cực. Cụ thể, 25.3% cho rằng ly hôn giúp họ nhìn nhận những điểm tích cực trong tương lai, trong khi 24.1% cảm thấy việc ly hôn có thể giúp họ bước vào một mối quan hệ mới và hạnh phúc hơn. Bên cạnh đó, 12.7% cảm thấy ly hôn sẽ giúp họ chuẩn bị sẵn sàng cho một mối quan hệ mới.

Nhìn chung, biểu đồ chỉ ra rằng ly hôn không chỉ mang ý nghĩa kết thúc một mối quan hệ, mà còn có thể là cơ hội để cá nhân học hỏi và cải thiện bản thân, từ đó mở ra khả năng cho những mối quan hệ tương lai tích cực và lành mạnh hơn.

Nếu gia đình không hạnh phúc, thì ly hôn có giúp bạn giảm bớt căng thắng và xung đột trong cuộc sống không?

79 responses

Tôi cảm thấy ít căng thẳng hơn sau khi ly hôn.

Tôi không còn phải đối diện với những xung đột hằng ngày trong mối quan hệ cũ.

Sức khỏe tinh thần của tôi đã được cải thiện sau khi ly hôn.

Tôi vẫn gặp phải căng thẳng hoặc các vấn đề cá nhân khác sau ly hôn.

10

Hình 9. Biểu đồ những hướng đi tích cực ly hôn giúp bạn giảm căng thẳng, xung đột?

20

30

40

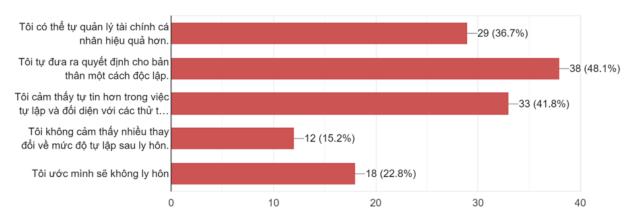
50

Biểu đồ trên thể hiện ý kiến của 79 người tham gia khảo sát về việc ly hôn có thể giúp họ giảm căng thẳng và xung đột trong cuộc sống khi gia đình không hạnh phúc. Trong đó, 55.7% (tương đương 44 người) cho biết họ không còn phải đối mặt với những xung đột hàng ngày trong mối quan hệ cũ, điều này cho thấy ly hôn có thể là giải pháp giúp tránh khỏi các mâu thuẫn không cần thiết. Bên cạnh đó, 36.7% (29 người) cảm nhận sức khỏe tinh thần của họ đã được cải thiện, cho thấy ly hôn có thể mang lại sự thoải mái và bình an trong tâm trí.

Ngoài ra, 35.4% (28 người) cảm thấy ít căng thẳng hơn sau khi ly hôn, cho thấy việc kết thúc một mối quan hệ không hạnh phúc có thể giúp giảm bớt áp lực trong cuộc sống hàng ngày. Tuy nhiên, vẫn có 19% (15 người) gặp phải các vấn đề căng thẳng hoặc cá nhân sau khi ly hôn, điều này cho thấy tác động của ly hôn có thể thay đổi tùy vào từng trường hợp.

Nhìn chung, biểu đồ trên cho thấy rằng việc ly hôn, dù là một quyết định khó khăn, có thể giúp nhiều người cải thiện tình trạng căng thẳng và nâng cao sức khỏe tinh thần khi họ thoát khỏi một môi trường gia đình không hạnh phúc.

Nếu sau khi ly hôn, bạn có cảm thấy mình trở nên tự lập và quản lý cuộc sống tốt hơn không? ^{79 responses}

Hình 10. Biểu đồ hướng đi tích cực sau khi ly hôn giúp tự lập, tự quản lý cuộc sống?

Biểu đồ trên thể hiện mức độ tự lập và quản lý cuộc sống của các cá nhân sau ly hôn với 79 người tham gia khảo sát. Kết quả cho thấy rằng ly hôn có thể mang lại nhiều tác động tích cực đối với khả năng tự quản lý và độc lập của các cá nhân. Có 48,1% số người tham gia cảm thấy họ có thể đưa ra quyết định độc lập hơn sau ly hôn, trong khi 41,8% cảm thấy tự tin hơn trong việc đối diện với thử thách và tự lập.

Khoảng 36,7% cho biết khả năng quản lý tài chính cá nhân của họ trở nên hiệu quả hơn. Tuy nhiên, 15,2% không nhận thấy sự thay đổi lớn trong mức độ tự lập và 22,8% ước rằng họ không ly hôn.

Những kết quả này cho thấy một số người cảm nhận ly hôn là một cơ hội để phát triển cá nhân và cải thiện khả năng tự quản lý cuộc sống.

Sau khi phân tích các câu hỏi trên thì ta nhận thấy một số hệ quả tích cực của ly hôn. Ly hôn có thể tạo điều kiện giải phóng cho các cá nhân cố thủ trong các mối quan hệ không đạt yêu cầu hoặc có hại. Thoát khỏi một môi trường đặc trưng bởi căng thẳng có thể giúp họ khám phá lại bản sắc của mình và xây dựng một sự tồn tại mới không bị cản trở bởi những nghịch cảnh trước đó.

Sau khi ly hôn, nhiều cá nhân được thúc đẩy để trau dồi sự tự lực, bao gồm quản lý tài chính cá nhân và tự chăm sóc bản thân. Họ có cơ hội để có được và trau dồi các kỹ năng

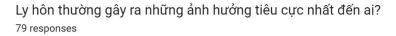
cần thiết cho cuộc sống tự chủ, có khả năng thúc đẩy lòng tự trọng và sự dũng cảm bên trong.

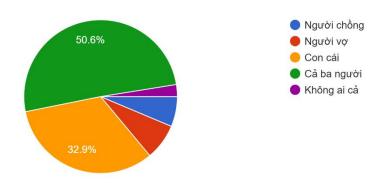
Tiếp đến, kinh nghiệm điều hướng một cuộc hôn nhân không thành công trang bị cho nhiều cá nhân những hiểu biết vô giá về mong muốn thực sự của họ trong quan hệ đối tác lãng mạn. Họ trở nên thành thạo trong việc phân định các thuộc tính của một mối quan hệ lành mạnh, do đó cho phép họ chọn một đối tác tương thích hơn trong những nỗ lực tiếp theo. Những kinh nghiệm thu được trong quá trình ly hôn có thể tạo điều kiện phát triển các kỹ thuật giao tiếp hiệu quả hơn và kỹ năng giải quyết xung đột mang tính xây dựng giữa các người trẻ tuổi. Họ có thể học cách nói rõ cảm xúc của mình, chủ động lắng nghe và hiểu quan điểm của người khác, từ đó áp dụng những năng lực này trong các mối quan hệ trong tương lai. Đánh giá lại quan điểm hôn nhân: Ly hôn có thể thúc đẩy sự chuyển đổi trong nhận thức của các cá nhân về hôn nhân và các trách nhiệm đi kèm. Họ có thể áp dụng một cách tiếp cận sáng suốt hơn trong việc lựa chọn đối tác, xem xét các khía cạnh cần thiết để thúc đẩy một mối quan hệ bền vững và có ý nghĩa.

Đặc biệt, khi thoát khỏi một mối quan hệ độc hại có thể tạo ra cảm giác nhẹ nhõm ở những người trẻ tuổi, do đó cải thiện sức khỏe tâm lý của họ. Họ có thể lấy được niềm vui và sự thỏa mãn từ những mục tiêu thay thế, sau đó tái tạo lại một cuộc sống thấm nhuần sự tích cực và hy vọng.

Trong các trường hợp liên quan đến trẻ em, ly hôn có thể đóng vai trò là chất xúc tác để cha mẹ có được các kỹ thuật nuôi dạy con hiệu quả hơn. Chúng có thể thiết lập một môi trường an toàn và nuôi dưỡng để thúc đẩy sự phát triển khỏe mạnh và hạnh phúc của con cái.

2.2.3.2. Hệ quả tiêu cực

Hình 11. Biểu đồ thể hiện đối tượng bị ảnh hưởng tiêu cực sau ly hôn

Cả ba người (chồng, vợ, con) chiếm 50.6% là tỷ lệ cao nhất trong các lựa chọn, cho thấy rằng ly hôn thường ảnh hưởng đến tất cả các thành viên trong gia đình. Tỷ lệ này cao như vậy có thể do một số lý do đặc biệt.

Thứ nhất là tác động tâm lý và cảm xúc. Mỗi thành viên trong gia đình đều phải đối mặt với những thay đổi sâu sắc trong cuộc sống và cảm xúc. Người vợ và người chồng đều trải qua sự thất bại trong mối quan hệ hôn nhân, còn trẻ em phải chịu đựng sự xáo trộn lớn về môi trường sống và sự gắn kết gia đình.

Kế đến là phải chia sẻ trách nhiệm và nghĩa vụ. Sau khi ly hôn, trách nhiệm nuôi dưỡng, chăm sóc con cái thường chia sẻ giữa hai bên vợ chồng. Điều này không chỉ tạo ra sự căng thẳng tài chính mà còn ảnh hưởng đến tâm lý của cả hai người.

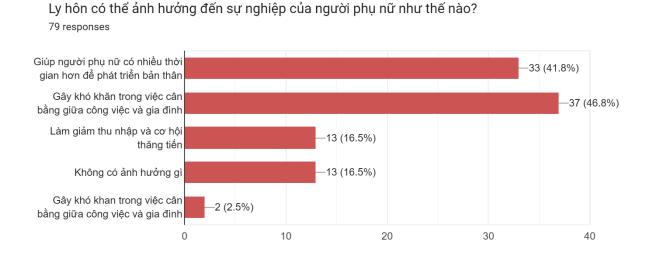
Sau cùng là cảm giác mất mát và thất vọng. Tất cả các thành viên trong gia đình đều có thể cảm thấy đau buồn về sự tan vỡ của gia đình, làm giảm đi sự ổn định và hạnh phúc trong cuộc sống của họ.

Con cái là đối tượng chịu ảnh hưởng lớn nhất từ ly hôn chiếm 32.9% và tỷ lệ này phản ánh sự tổn thương sâu sắc về mặt tâm lý và phát triển của trẻ em khi gia đình đổ vỡ.

Đối với tình cảm và tâm lý, trẻ em có thể cảm thấy cô đơn, bối rối và lo lắng khi phải chứng kiến sự chia tay của cha mẹ. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng trẻ em từ gia đình ly hôn có thể gặp phải vấn đề về lo âu, trầm cảm và khó khăn trong việc xây dựng các mối quan hệ sau này.

Ngoài ra, con cái còn bị mất ổn định trong môi trường sống: Trẻ em có thể phải thay đổi nơi ở hoặc không có sự chăm sóc đầy đủ từ cả hai phụ huynh, điều này tạo ra sự không ổn định trong cuộc sống của trẻ, ảnh hưởng đến học tập và phát triển cá nhân. Những trẻ em sống trong gia đình ly hôn có thể cảm thấy thiếu sự gắn kết gia đình, và điều này có thể ảnh hưởng đến khả năng xây dựng gia đình bền vững trong tương lai.

Từ các tỷ lệ của biểu đồ trên, có thể thấy rằng con cái và cả ba người (vợ, chồng và con cái) là những đối tượng chịu ảnh hưởng tiêu cực lớn nhất từ ly hôn. Con cái chiếm tỷ lệ cao (32.9%), vì trẻ em thường phải chịu đựng những xáo trộn về tâm lý và cuộc sống. Tuy nhiên, ly hôn không chỉ gây tổn thương cho trẻ mà còn cho cả người vợ và người chồng, dù tỷ lệ này thấp hơn một chút.

Hình 12. Biểu đồ ảnh hưởng của ly hôn đến người phụ nữ

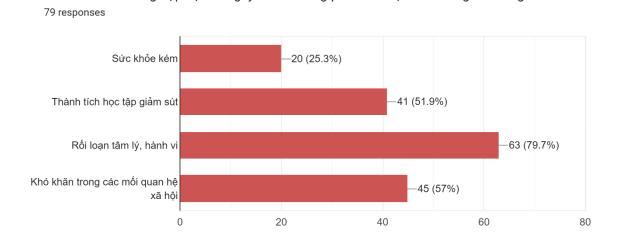
Khó khăn trong việc cân bằng công việc và gia đình là ảnh hưởng lớn nhất đối với phụ nữ sau ly hôn với 37 người lựa chọn, chiếm 46.8%. Việc gánh vác trách nhiệm gia đình

một mình, đặc biệt là nuôi dưỡng con cái, tạo ra một áp lực rất lớn về thời gian và năng lượng.

Tuy nhiên, ly hôn cũng mang đến cơ hội để phụ nữ phát triển bản thân, với 33 người tham gia chọn, chiếm 41.8%, đặc biệt là khi không còn bị ràng buộc bởi các vấn đề trong hôn nhân. Họ có thể tìm lại đam mê cá nhân, chăm sóc bản thân và tập trung vào sự nghiệp.

Không chỉ thế, ảnh hưởng về tài chính và sự nghiệp cũng là một vấn đề lớn, khi nhiều phụ nữ phải đối mặt với giảm thu nhập hoặc gián đoạn sự nghiệp sau khi ly hôn theo 13 người khảo sát, chiếm 16.5%.

Mặc dù ly hôn có thể gây ra những thay đổi và khó khăn, nhưng nó cũng mở ra cơ hội cho phụ nữ tìm lại tự do, độc lập và phát triển bản thân nếu họ có sự chuẩn bị và hỗ trợ cần thiết. Tuy nhiên, để giảm thiểu các tác động tiêu cực, cần có sự hỗ trợ từ gia đình, xã hội và các chính sách giúp đỡ phụ nữ trong việc duy trì sự ổn định tài chính và tinh thần sau ly hôn.

Con cái của những cặp vợ chồng ly hôn thường phải đối mặt với những vấn đề gì?

Hình 13. Biểu đồ ảnh hưởng của ly hôn đến con cái

Đa số người khảo sát đều cho rằng con cái bị tác động đến tâm lý và hành vi, chiếm 79.7%. Trẻ em của các gia đình ly hôn có thể gặp phải những vấn đề tâm lý nghiêm trọng nhất, từ lo âu, trầm cảm đến hành vi không thích hợp. Những cảm giác mất mát và tổn

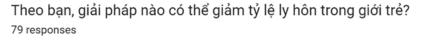
thương do sự chia tay của cha mẹ có thể kéo dài suốt cuộc đời và ảnh hưởng đến khả năng xây dựng mối quan hệ trong tương lai của trẻ.

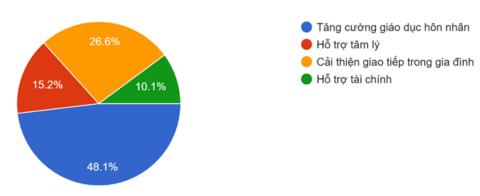
Không những vậy, con cái còn bị ảnh hướng đến học tập và phát triển cá nhân theo 41 người lựa chọn, chiếm 51.9%. Thành tích học tập có thể bị ảnh hưởng do trẻ phải chịu đựng áp lực tâm lý. 20 người khảo sát, chiếm 25.3% cho rằng các vấn đề về sức khỏe và sự thiếu ổn định trong cuộc sống gia đình có thể làm giảm động lực học tập và khả năng tập trung của trẻ.

Cuối cùng là các mối quan hệ xã hội. Với 45 người khảo sát, chiếm 57%, họ nhận thấy trẻ em trong gia đình ly hôn có thể gặp khó khăn trong việc xây dựng các mối quan hệ lành mạnh với bạn bè và người thân, điều này có thể ảnh hưởng đến sự phát triển xã hội của trẻ trong tương lai.

2.3. Giải pháp

Chúng ta cùng phân tích các câu hỏi và biểu đồ sau để tìm ra các giải pháp để hạn chế tình trạng trước và sau ly hôn ở giới trẻ hiện nay:

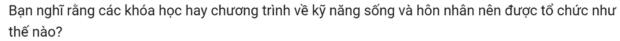
Hình 14. Biểu đồ những giải pháp giảm tỉ lệ ly hôn

Biểu đồ trên cho thấy các giải pháp được đề xuất để giảm tỷ lệ ly hôn trong giới trẻ, dựa trên ý kiến của 79 người tham gia khảo sát. Theo đó, biện pháp "tăng cường giáo dục

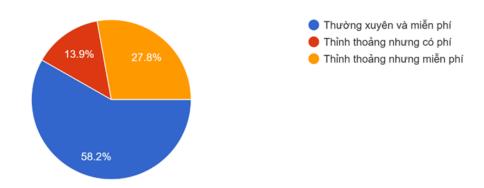
hôn nhân" được nhiều người ủng hộ nhất, chiếm 48,1%. Điều này cho thấy nhu cầu nâng cao hiểu biết về hôn nhân và các kỹ năng cần thiết trước khi kết hôn.

Tiếp theo, "cải thiện giao tiếp trong gia đình" chiếm 26,6%, phản ánh tầm quan trọng của việc duy trì mối liên kết và sự thấu hiểu trong mối quan hệ. "Hỗ trợ tâm lý" được 15,2% ủng hộ, cho thấy một số người nhận thấy sự cần thiết của việc hỗ trợ tinh thần để vượt qua các vấn đề trong hôn nhân.

Cuối cùng, "hỗ trợ tài chính" chiếm 10,1%, cho thấy một số người tin rằng khó khăn về kinh tế có thể góp phần dẫn đến ly hôn. Những kết quả này gợi ý rằng các giải pháp giảm tỷ lệ ly hôn cần chú trọng đến việc nâng cao giáo dục hôn nhân và cải thiện giao tiếp trong gia đình.

79 responses

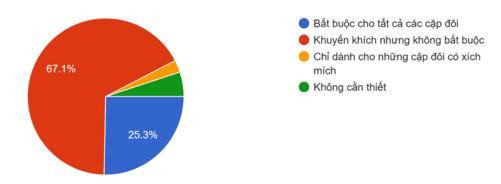

Hình 15. Biểu đồ sự cần thiết tổ chức các khoá học, chương trình kỹ năng sống và ly hôn

Biểu đồ trên cho thấy ý kiến của 79 người về cách tổ chức các khóa học hay chương trình về kỹ năng sống và hôn nhân. Có 58.2% ý kiến cho rằng những chương trình này nên được tổ chức thường xuyên và miễn phí, cho thấy phần lớn người tham gia nhận thức rõ lợi ích của việc trang bị kiến thức kỹ năng cho cuộc sống hôn nhân. Điều này có thể là một giải pháp hữu hiệu để giảm thiểu các mâu thuẫn và nguy cơ dẫn đến ly hôn, vì các cặp đôi sẽ được trang bị kỹ năng và hiểu biết cần thiết để xây dựng một gia đình hạnh phúc.

Bên cạnh đó, 27.8% đề xuất nên tổ chức thỉnh thoảng nhưng miễn phí, và 13.9% cho rằng tổ chức thỉnh thoảng nhưng có phí, điều này thể hiện rằng vẫn có một bộ phận chấp nhận sự không thường xuyên hoặc chi phí nếu chương trình đảm bảo chất lượng.

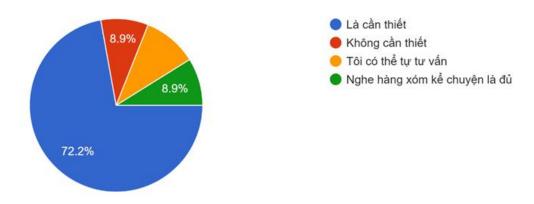
Bạn nghĩ rằng việc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn nên được thực hiện như thế nào? ^{79 responses}

Hình 16. Biểu đồ khảo sát mức độ bắt buộc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn

Biểu đồ trên phản ánh quan điểm của người tham gia khảo sát về việc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn, với mục tiêu giảm tỷ lệ ly hôn. Trong số 79 người tham gia, phần lớn (67,1%) cho rằng việc tư vấn nên được khuyến khích nhưng không bắt buộc. Điều này cho thấy nhiều người coi trọng tư vấn hôn nhân, nhưng cũng muốn giữ quyền tự do quyết định cho các cặp đôi. Ngoài ra, 25,3% ủng hộ việc bắt buộc tư vấn cho tất cả các cặp đôi trước khi kết hôn, điều này thể hiện một mong muốn xây dựng nền tảng bền vững cho hôn nhân ngay từ đầu. Một số ít người cho rằng tư vấn chỉ nên áp dụng cho những cặp đôi có xích mích (5,1%) hoặc không cần thiết (2,5%). Các ý kiến này cho thấy, mặc dù tư vấn hôn nhân được đánh giá cao, nhưng nhiều người vẫn cho rằng nó nên là sự lựa chọn linh hoạt, không áp đăt.

Bạn có nghĩ rằng việc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn là cần thiết không? ^{79 responses}

Hình 17. Biểu đồ sự cần thiết tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn

Biểu đồ trên thể hiện ý kiến của 79 người về việc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn. Kết quả cho thấy đa số (72.2%) cho rằng việc này là cần thiết. Điều này phản ánh nhận thức về tầm quan trọng của việc chuẩn bị kỹ lưỡng và hiểu rõ về cuộc sống hôn nhân, giúp các cặp đôi có thể tránh được những mâu thuẫn không đáng có sau khi kết hôn. Ngoài ra, có 8.9% người cảm thấy không cần thiết, và một tỷ lệ tương tự cho rằng có thể tự tìm hiểu, chứng tỏ rằng vẫn còn nhiều người tin rằng hôn nhân không cần tư vấn chuyên nghiệp. Việc tư vấn hôn nhân trước khi kết hôn là một giải pháp tiềm năng để giảm tỷ lệ ly hôn, bởi vì các cặp đôi có thể hiểu rõ hơn về kỳ vọng và trách nhiệm của mình trong cuộc sống hôn nhân.

Qua việc phân tích các biểu đồ ở trên, ta cần một số biện pháp để hạn chế tình trạng ly hôn ở giới trẻ. Đối với người trong cuộc, khi quyết định kết hôn, cả hai bên cần nhận thức rõ vai trò và trách nhiệm của mình trong đời sống hôn nhân. Việc tìm hiểu kỹ lưỡng về đối phương, tự nguyện tham gia vào mối quan hệ này sẽ giúp mỗi cá nhân hiểu rõ mong muốn và vai trò của bản thân, đồng thời sẵn sàng cùng nhau xây dựng gia đình. Khi tâm lý đã sẵn sàng và tự nguyện, mỗi người sẽ có xu hướng tránh đổ lỗi cho nhau và biết quý trọng cuộc hôn nhân của mình.

Vợ chồng trong quá trình chung sống không tránh khỏi những bất đồng, tuy nhiên, việc học cách kiềm chế cảm xúc và giảm bớt cái tôi cá nhân là cần thiết. Việc cùng nhau sẻ

chia trách nhiệm sẽ giúp duy trì mối quan hệ tốt đẹp. Khi hai người cùng hiểu và đồng cảm với khó khăn của nhau, việc tìm ra giải pháp cho mâu thuẫn cũng trở nên dễ dàng hơn.

Đối với gia đình, Gia đình đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì sự ổn định hôn nhân của các cặp vợ chồng. Cha mẹ nên quan tâm, đưa ra ý kiến về việc kết hôn của con cái, giúp con có cái nhìn đúng đắn hơn về trách nhiệm và sự trưởng thành trước khi lập gia đình. Điều này giúp các con có được sự chuẩn bị tâm lý tốt hơn. Đồng thời, cha mẹ nên lắng nghe và tôn trọng quan điểm của con cái, tránh áp đặt suy nghĩ cá nhân. Trong trường hợp các cặp vợ chồng xảy ra mâu thuẫn, cha mẹ có thể giữ cái nhìn khách quan, phân tích tình huống để giúp các con hiểu rõ vấn đề và tìm giải pháp thay vì chỉ đơn thuần im lặng và để con cái tự quyết định.

Đối với xã hội, xã hội cần tăng cường các chương trình giáo dục nhằm phổ biến pháp luật về hôn nhân gia đình, giúp mọi người dân nâng cao nhận thức và trách nhiệm với đời sống hôn nhân. Thêm vào đó, thông tin về hậu quả của ly hôn đối với cá nhân, gia đình và xã hội cũng cần được truyền tải để mỗi người có ý thức giữ gìn hạnh phúc gia đình. Với các cặp vợ chồng đang cân nhắc ly hôn, cần khuyến khích họ suy nghĩ kỹ lưỡng trước khi đưa ra quyết định. Trong những trường hợp mâu thuẫn không quá nghiêm trọng, xã hội cần có các biện pháp hòa giải, giúp các cặp đôi có cơ hội hàn gắn, từ đó cùng xây dựng một gia đình hạnh phúc bền vững.

Sau khi bàn về việc biện pháp để hạn chế thì nhóm sẽ bàn luận ở mức độ cao hơn qua giải pháp cho vấn đề ly hôn phổ biến trong giới trẻ. Thứ nhất, điều bắt buộc là phải tăng cường tăng trưởng kinh tế và nâng cao sức khỏe thể chất và tâm lý của các cá nhân, đặc biệt tập trung vào việc thúc đẩy một nền kinh tế hộ gia đình có khả năng phục hồi. Các biện pháp như vậy sẽ tạo ra rất nhiều cơ hội việc làm phù hợp với các nhóm tuổi và khu vực địa lý khác nhau, đặc biệt là đối với các cá nhân trẻ đang tìm kiếm việc làm hoặc hiện đang tham gia vào các nghề bấp bênh và lương thấp.

Kế đến, điều cần thiết là phải thực hiện các can thiệp giáo dục liên quan đến nhận thức pháp lý và trau dồi ý thức đạo đức trong cộng đồng. Sự đóng góp của các tổ chức xã hội là cực kỳ quan trọng; thông qua các cuộc tụ họp của các đoàn thanh niên, các chi hội cộng đồng, hiệp hội phụ nữ hoặc thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, chúng ta có thể nâng cao sự hiểu biết về vai trò của gia đình. Mỗi thành viên trong gia đình phải được nhắc nhở về trách nhiệm và vai trò tương ứng của họ để duy trì sự hòa hợp trong gia đình. Đồng thời, điều quan trọng là phải thừa nhận và tôn vinh các gia đình mẫu mực và các thực hành văn hóa trong các cộng đồng dân cư.

Ngoài ra, các cặp vợ chồng nên có động lực để duy trì lòng chung thủy với nhau và hợp tác xây dựng niềm vui gia đình. Nuôi dưỡng trẻ em trong một bầu không khí ấm áp và vui vẻ sẽ tạo điều kiện cho sự phát triển tối ưu của chúng.

Cuối cùng, các tổ chức như Đoàn Thanh niên và Hiệp hội Phụ nữ phải tích cực tham gia vào việc thúc đẩy các lựa chọn lối sống lành mạnh đồng thời giảm thiểu tệ nạn xã hội trong giới trẻ. Các sáng kiến hòa giải cộng đồng cần được củng cố để hỗ trợ các cặp vợ chồng bình tĩnh hiểu vấn đề của họ và đi đến các giải pháp hiệu quả. Trong các trường hợp liên quan đến bạo lực gia đình, các tổ chức xã hội phải cảnh giác giám sát và cung cấp hỗ trợ cho trẻ vị thành niên, đặc biệt là những người dễ bị ngược đãi. Điều quan trọng là tạo ra một môi trường thuận lợi cho việc học tập, các hoạt động giải trí và ổn định tâm lý của họ để đảm bảo sự phát triển toàn diện của họ.

Phần 3: Kết Luận

Một cuộc hôn nhân thực sự bền vững phải xuất phát từ cả hai, họ nhìn nhận về hạnh phúc gia đình như thế nào. Họ đã trang bị cho mình kiến thức về hôn nhân gia đình hay chưa? Môt mặt, chúng ta cũng không nên nhìn nhân quá tiêu cực về "Ly hôn" vì xã hôi đã cởi mở hơn rất nhiều. Việc ly hôn có thể đem lai một cơ hội hanh phúc mới khác cho đối phương thì đó là một điều vui cho xã hội. Chính vì xã hội có những cái nhìn tiêu cực về "Ly hôn" nên nhiều cặp vợ chồng có gắng chiu đưng. Điều này gây ra hâu quả còn nghiệm trong hơn cả việc ly hôn. Hâu quả của ly hôn mang lai đó là tổn thương về tâm lý con cái, nhưng các bậc cha mẹ hãy nghĩ "Khi bản án hôn nhân có hiệu lực có thể chúng ta không còn quan hệ gì nhưng chúng ta hãy cùng nhau vun đắp tình cảm cho con cái dù không còn chung một mái nhà, vì đó là những người mà ta yêu thương nhất". Bên cạnh đó, xã hội cần phải đẩy mạnh công tác tuyên truyền đến những bạn trẻ về kiến thức pháp luật, giới tính, để từ họ có những cái nhìn chính xác về hôn nhân và những vấn đề cần phải giải quyết trong cuộc sống vợ chồng. Gia đình là nơi mà trong mỗi chúng ta tìm về sau những giờ làm việc vất vả, hãy xây dựng một cuộc sống gia đình hạnh phúc đó mới là nền tảng để phát triển xã hội. Với đề tài "Ly hôn trong giới trẻ hiện nay ở Việt Nam", nhóm nghiên cứu đã giúp người có được những thông tin về vấn nan ly hôn trong giới trẻ, đồng thời nhân định việc ly hôn không hoàn toàn là xấu. Một vấn đề nào đó chỉ thất sư xấu khi những người trong cuộc không thực sự cảm thấy thoải mái. Tuy nhiên, đề tài nào cũng có nhiều khía cạnh nội dung, cũng như mỗi người có một cái nhìn, một quan điểm riêng ở cùng một vấn đề nào đó, nên trong lúc làm tiểu luân, nhóm nghiên cứu không thể tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong sự góp ý từ cô và các độc giả để tiểu luận được đầy đủ và hoàn thiện hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. VTV Digital, "Ly hôn xanh" Vỡ mộng tình yêu từ những cuộc hôn nhân chóng vánh, https://vtv.vn/xa-hoi/ly-hon-xanh-vo-mong-tinh-yeu-tu-nhung-cuoc-hon-nhan-chong-vanh-20240607145323802.htm, ngày cập nhật 7/6/2024.
- [2]. Luật sư Hoàng Lê Khánh Linh, Hôn nhân là gì? Quan hệ hôn nhân là gì? Đặc điểm hôn nhân, https://luatminhkhue.vn/hon-nhan-va-quan-he-hon-nhan.aspx, ngày cập nhật 28/3/2023.
- [3]. Nguyễn Hương, Ly hôn là gì? 2 nguyên nhân ly hôn phổ biến tại Việt Nam, https://luatvietnam.vn/dan-su/ly-hon-la-gi-568-34281-article.html, ngày cập nhật 28/3/2023.
- [4]. Luật sư Hoàng Lê Khánh Linh, Ly hôn là gì? Những điều cần biết về pháp luật khi ly hôn?, https://luatminhkhue.vn/ly-hon-la-gi.aspx, ngày cập nhật 15/7/2024
- [5]. Giới trẻ là gì?, https://lytuong.net/gioi-tre-la-gi/, ngày cập nhật 10/9/2021.
- [6]. Ngọc Mai, *Báo động tình trạng ly hôn gia tăng*, https://baophapluat.vn/bao-dong-tinh-trang-ly-hon-gia-tang-post493263.html, ngày cập nhật 27/10/2023.
- [7]. Luật Nguyễn Hưng, *Vì sao tình trạng ly hôn của giới trẻ hiện nay ngày càng nhiều?*, https://luatnguyenhung.com/10-nguyen-nhan-dan-den-ty-le-ly-hon-o-viet-nam-tang-cao/, ngày cập nhật 10/11/2024.
- [8]. Luật sư Trần Xuân Tiền, *Ly hôn Nguyên nhân và hậu quả*, https://dongdoilaw.vn/ly-hon-nguyen-nhan-va-hau-qua/, ngày cập nhật 25/4/2016.
- [9]. Lê Thị Hải, Lý do vợ chồng trẻ sớm ly hôn ngày càng nhiều,

  https://thamtuvdt.com/ly-do-vo-chong-tre-som-ly-hon-ngay-cang-nhieu/#He qua cua ly hon doi voi ca nhan va xa hoi, ngày cập nhật 28/10/2024